

Wrocław, 14 listopada 2023 roku

WK.WR.40.36.2023.328

**Pan
Mateusz Jellin
Burmistrz Miasta
Polanica-Zdrój**

**ul. Jarosława Dąbrowskiego 3
57-320 Polanica-Zdrój**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) przeprowadziła, w okresie od 20 lipca do 6 października 2023 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Miasta Polanica-Zdrój. Zakres badanych zagadnień, okres objęty kontrolą oraz ustalenia przedstawiono szczegółowo w protokole kontroli, podpisanym w dniu 6 października 2023 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce.

Kontrolą w zakresie prawidłowości udzielania zamówień w trybie ustawy Prawo Zamówień Publicznych objęto następujące zadania: „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych i mieszanych na terenie Gminy Polanica-Zdrój” (zamówienia udzielone umową nr 230/2020 z 28 grudnia 2020 r. ze zmianami, dotycząca wykonania usługi w 2021 r. oraz umową nr 220/2021 z 30 grudnia 2021 r. ze zmianami, dotycząca wykonania usługi w okresie od 1 stycznia do 31 maja 2022 r.), „Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i mieszanych z terenu Gminy Polanica-Zdrój oraz prowadzenie PSZOK” (dwa postępowania, w tym jedno unieważnione, dotyczące udzielenia usługi w 2022 r. na okres 21 miesięcy), „Przebudowa nawierzchni asfaltowej na ul. Polnej – odcinek od ul. Zakopiańskiej do ul. Nadrzecznej w Polanicy-Zdroju – działka nr 42/4, obręb Nowy Zdrój w Polanicy-Zdroju, Nr CRZP/10/2021” i „Wykonanie dokumentacji projektowo-wykonawczej dla budowy/przebudowy parkingów na terenie miasta Polanica-Zdrój z podziałem na 4 zadania” – CRZP/24/2021.

Pozytywnie należy ocenić gotowość do współpracy z kontrolującymi pracownikami Urzędu Miejskiego, którzy przygotowywali materiały do kontroli i udzielali niezbędnych wyjaśnień oraz podejmowali działania, które pozwoliły na wyeliminowanie niektórych nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli.

W wyniku kontroli gospodarki finansowej Gminy stwierdzono nieprawidłowości w zakresie niżej wskazanych zagadnień:

Dochody budżetowe

W latach 2022 i 2023, organ podatkowy przyjmował deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od poszczególnych właścicieli lokali w budynku przy ul. Bystrzyckiej 43 w Polanicy-Zdroju, w którym wyodrębniono własność lokali i dokonywał przypisów należności na odrębnych kartotekach kontowych, mimo że Rada Gminy Polanica-Zdrój nie podjęła uchwały, o której mowa w art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2021 r. poz. 888 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1297 ze zm, Dz.U. z 2022 r. poz. 2519 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.). Zgodnie z treścią powołanego przepisu obowiązującego od dnia 1 stycznia 2022 r., w przypadku gdy właściciel nieruchomości w uzgodnieniu z gminą zapewni techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych, rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o ponoszeniu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez osoby wymienione w art. 1 pkt 1 lit. b. Ponadto zgodnie z treścią art. 6m ust. 1 pkt 2 powołanej ustawy, deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi są obowiązani złożyć do wójta, burmistrza lub prezydenta miasta osoby wymienione w art. 1 pkt 1 lit. b, jeżeli rada gminy podjęła uchwałę, o której mowa w art. 2a ust. 1.

W przypadku zobowiązanego o numerze kartoteki 68-82, dopuszczono do przedawnienia zaległych należności z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za okres od grudnia 2013 do czerwca 2015 r. i od listopada do grudnia 2015 r., w łącznej kwocie 1.308,44 zł. Powyższym naruszono przepis art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2013 r. poz. 885 ze zm., Dz.U. z 2016 r. poz. 1870 ze zm., Dz.U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm., Dz.U. z 2019 r. poz. 869 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.), zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

W objętych kontrolą wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę (sporządzonych i podanych do publicznej wiadomości w latach 2020-2023) nie określono terminów wnoszenia opłat oraz zasad aktualizacji opłat, wbrew art. 35 ust. 2 pkt 9 i 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2020 r. poz. 65 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1990 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 1899 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 344 ze zm.).

W umowie dzierżawy nr 32/2021 z 30 sierpnia 2021 r., roczny czynsz dzierżawny określono w wysokości 760 zł, tj. niższej o 37.253 zł, niż kwota rocznego czynszu, podana w wykazie nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 117/2021 Burmistrza Miasta Polanica-Zdrój z dnia 16 lipca 2021 roku. Uchwałą nr VIII/57/2021 z dnia 30 czerwca 2021 r. Rada Miejska w Polanicy-Zdroju wyraziła zgodę na zawarcie w trybie bezprzetargowym, umowy z dotychczasowym dzierżawcą, na czas nieoznaczony. W wykazie nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia podano wysokość rocznego czynszu dzierżawnego, ustaloną na podstawie stawek

przyjętych zarządzeniem nr 105/2020 Burmistrza Miasta Polanica-Zdrój z dnia 26 sierpnia 2020 r. w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę i najem nieruchomości gminnych. Zgodnie z udzielonym kontrolującym wyjaśnieniem, „w związku z niewielką liczbą istniejących gospodarstw rolnych na obrzeżach Polanicy-Zdroju” oraz „w celu wsparcia działalności rolniczej”, Burmistrz Miasta Polanica-Zdrój, w przypadku umowy nr 32/2021, ustalił indywidualną stawkę czynszu rocznego, w oparciu o zapisy § 6 zarządzenia nr 105/2020. W przypadku ustalenia przez Burmistrza indywidualnej wysokości czynszu dzierżawnego, jego kwota powinna zostać podana w wykazie nieruchomości przeznaczonej do wydzierżawienia, stosownie do przepisów art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W umowie dzierżawy nr 16/2021 z dnia 2 czerwca 2021 r., nie zawarto zapisu o okresowej waloryzacji czynszu, co było niezgodne z treścią § 19 uchwały nr XXII/147/08 Rady Miejskiej w Polanicy-Zdroju z dnia 30 września 2008 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż 3 lata.

Wydatki budżetowe z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych

Gmina Polanica-Zdrój zawarła z Miejskim Zakładem Komunalnym w Polanicy-Zdroju Sp. z o.o., umowy nr 230/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r. i nr 220/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. (wraz z aneksami: nr 1 z dnia 24 marca 2022 r. i nr 2 z dnia 26 kwietnia 2022 r.), których przedmiotem było świadczenie usług pn. „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych i mieszanych na terenie Gminy Polanica-Zdrój”, bez zastosowania procedur określonych w przepisach odpowiednio: ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm.) oraz ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1710 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.). Umowę nr 230/2020 zawarto na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r., a szacowane wynagrodzenie za całość zadania określono w wysokości 2.013.711,41 zł brutto (co stanowiło kwotę netto – 1.864.547,60 zł). Umowa nr 220/2021 została zawarta na okres od 1 stycznia do 31 marca 2022 r., a szacowane wynagrodzenie wykonawcy ustalono w wysokości 595.985,04 zł brutto (co stanowiło kwotę netto – 551.838 zł). Aneksem nr 1 do umowy zmieniono termin realizacji zadania do 30 kwietnia 2022 r. i ustalono wynagrodzenie za całość zadania w wysokości 810.537,84 zł brutto (750.498 zł netto), natomiast aneksem nr 2 ustalono termin realizacji umowy do 31 maja 2022 r. i zwiększono wynagrodzenie na kwotę 1.025.090,60 zł brutto (949.157,96 zł netto). Zawarcie umów nr 230/2020 z dnia 28 grudnia 2020 r. i nr 220/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r. (wraz z aneksami: nr 1 z dnia 24 marca 2022 r. i nr 2 z dnia 26 kwietnia 2022 r.), bez przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, stanowiło naruszenie art. 6d ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019 r. poz. 2010 ze zm., Dz.U. z 2020 r. poz. 1439 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 888 ze zm., obecnie: Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.) oraz odpowiednio art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych i art. 17 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

W przypadku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego „Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i mieszanych z terenu Gminy Polanica-Zdrój oraz prowadzenie PSZOK” (CRZP/11/2022), zamawiający nie zamieścił na stronie prowadzonego postępowania, ogłoszenia o wyniku postępowania (przekazanego do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej w dniu 21 czerwca 2022 r.). Powyższym naruszono przepis art. 88 ust. 1 powołanej ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa nawierzchni asfaltowej na ul. Polnej – odcinek od ul. Zakopiańskiej do ul. Nadrzecznej w Polanicy-Zdroju – działka nr 42/4, obręb Nowy Zdrój w Polanicy-Zdroju, Nr CRZP/10/2021”, zakończonym zawarciem umowy nr 118/2021 w dniu 30 lipca 2021 r., wadium wykonawcy z którym zawarto umowę zostało zwrócone w dniu 25 sierpnia 2021 r., a wadium wykonawcy, którego oferta nie została wybrana, zostało zwrócone dopiero w dniu 15 lutego 2022 roku. Zamawiający dokonał zwrotu wadium, odpowiednio 19 dni i 193 dni po terminie określonym w art. 98 ust. 1 pkt 2 Pzp.

W trakcie realizacji zadania, zaistniała konieczność wykonania robót dodatkowych o wartości 8.838,32 zł, które wykonawca wykonał na podstawie zlecenia nr 225/2021 z dnia 18 października 2021 roku. Wbrew przepisom art. 432 ustawy Prawo zamówień publicznych, nie dokonano pisemnej zmiany umowy, mimo zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych.

Sprawozdania z realizacji rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi za lata 2020-2022 zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej po terminie określonym w art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 1327 ze zm., Dz.U. z 2023 r. poz. 571) tj. po 31 maja roku 2020, 2021, 2022 (opóźnienia wyniosły od 35 do 160 dni).

Za zaistniałe w okresie objętym kontrolą nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponoszą Burmistrz Miasta Polanica-Zdrój na podstawie art. 53 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych, Skarbnik Gminy na podstawie art. 54 ust. 1 powołanej ustawy o finansach publicznych oraz zgodnie z zakresami czynności pracownicy merytoryczni Urzędu.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przekazując powyższe do wiadomości Panu Burmistrzowi, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości poprzez realizację następujących wniosków:

1. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.), w szczególności w zakresie terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, czynności zmierzających do wykonania zobowiązań, celem niedopuszczenia do ich przedawnienia, stosownie do postanowień art. 42 ust. 5 ustawy.
2. Przyjmowanie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, od właścicieli nieruchomości przy ul. Bystrzyckiej 43, zgodnie z art. 6m ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1469 ze zm.).
3. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) określania w wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę terminów wnoszenia opłat oraz zasad aktualizacji opłat, stosownie do art. 35 ust. 2 pkt 9 i 10 ustawy,
 - b) zawierania umów dzierżawy w oparciu o informacje podane w wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, sporządzonych na podstawie przepisów art. 35 ust. 1 i 2 ustawy.
4. Wskazywanie w umowach dzierżawy gminnych nieruchomości, zapisu dotyczącego okresowej waloryzacji czynszu, stosownie do postanowień uchwały nr XXII/147/08 Rady Miejskiej w Polanicy-Zdroju z dnia 30 września 2008 r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążania nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania na okres dłuższy niż 3 lata.
5. Przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1605 ze zm.), w szczególności w zakresie:
 - a) udzielania zamówień na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości albo na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów, wykonawcom wybranym zgodnie z przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, stosownie do art. 17 ust. 2 ustawy, w związku z art. 6d ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach,
 - b) udostępniania ogłoszeń o wynikach postępowań na stronach internetowych prowadzonych postępowań, stosownie do art. 88 ust. 1 ustawy,
 - c) przestrzegania terminów zwrotu wadium wniesionych przez wykonawców, stosownie do art. 98 ust. 1 ustawy,
 - d) dokonywania zmiany umów w sprawie zamówienia publicznego w formie pisemnej, stosownie do art. 432 w związku z art. 455 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 ustawy.
6. Publikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdań z realizacji rocznych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi zgodnie z art 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571).

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, zgodnie z przepisem art. 9 ust. 3 i ust. 4 powołanej ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, zawiadomienia o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby. Zastrzeżenia składa właściwy organ jednostki kontrolowanej, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego. Podstawą zgłoszenia może być zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwie zastosowanie.

Do wiadomości:

Marlena Runiewicz-Wac

Przewodnicząca

Rady Miejskiej w Polanicy-Zdroju